Nepravá udání nebo zatajení jakékoli, jehož se poplatník v přiznání svém dopustí, trestá se jako přestupek zatajení činže.

VI. Ustanovení všeobecná.

Přiznání daně má být pravidelně podáno a podepsáno svéprávným poplatníkem samým. Za osoby nesvéprávné přiznávají daň jich zákonní zástupcové. S dědictvím soudně neodevzdaným nakládá se co do přiznání daní příslušných právě tak jako se zůstavitelem; dědictví takové zastupuje osoba vedoucí správu majetku, a jí přísluší podávati přiznání za účelem vyměření daně. Dědicové ručí jako za jiné dluhy pozůstalostní také za daně, které byly vyměřeny menší měrou nebo vůbec vyměřeny nebyly, ježto přiznání bylo nesprávně sděláno nebo vůbec opominuto (§§ 262 a 263 zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.).

Poplatník může se dáti ve věcech berních zastupovati zmocněncem; tento musí se vykázati zmocňovací listinou kolku prostou svědčící na zastupování ve věcech berních. Listina zmocňovací jest kolku prosta jen potud, pokud svědčí právě na zastoupení ve věcech berních.

Náleží-li nějaký podnik podrobený všeobecné dani výdělkové několika spoluvlastníkům, jsou tito povinni udati bernímu úřadu zmocněnce svého, jinak pokládá se každý z nich za zmocněnce ostatních bez dalšího vyzývání úředního. Manžel pokládá se za zmocněnce manželky své (s níž rozveden není), ač-li sám svéprávným jest nebo manželka ve příčině jmění svého není pod kuratelou anebo konečně neopře-li se manželka domněnce této výslovným prohlášením (§ 264 cit. zák.).

Psaní viz Listy.

Ptactvo a ochrana jeho.

I. Jisté druhy opeřenců — zvěř opeřená — smí se honiti a smí býti zabity od osob k honbě oprávněných, za podmínek a obmezení uvedených v zákonech honebních a v zákonech na ochranu ptactva. Na ochranu nehonitelného a ku pěstování půdy užitečného ptactva, zvláště těch druhů, které hubí škodlivý hmyz, jest zůstaveno zemskému zákonodárství vydati příhodné předpisy. V té příčině byly skutečně vydány tyto zemské zákony: pro Čechy zákon ze dne 30. dubna 1870 č. 39 z. z.; pro Moravu zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 36 z. z.; pro Slezsko zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 34 z. z.; pro Dolní Rakousy zák. ze dne 28. srpna 1889 č. 27 z. z.; pro Rakousy Horní zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 24 z. z.; pro Solnohrady zák. ze dne 31. července 1888 č. 7 z. z.; pro Tyroly zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 37 z. z. str. 82; pro Vorarlbersko zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 39 z. z.; pro Gorici a Gradišku zák. ze dne 11. září 1892 č. 26 z. z.; pro Istrii zák. ze dne 2. září 1870 č. 46 z. z.; pro Štýrsko zák. ze dne 10. prosince 1868 č. 6. z. z. z r. 1869; pro Korutany zák. ze dne 30. listopadu 1870 č. 54 z. z. a ze dne 28. března 1883 č. 11 z. z.; pro Krajinu zák. ze dne 17. června 1870 č. 20 z. z.; pro Halič zák. ze dne 21. prosince 1874 č. 10 z. z. z r. 1875; pro Bukovinu zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 23 z. z.

II. Zákony tyto ovládány jsou asi následujícími všeobecnými zásadami:

1. Zapovědčno jest chytati a usmrcovati určité užitečné ptáky, ničení nebo vybírání vajec a hnízd, jakož i konečně hubiti a odstraňovati je. Citované zemské zákony vypočítávají specielně ony druhy ptactva, jež bezpodmínečně zakázáno jest chytati a usmrcovati, tak na př. při neto-

pýrech, sovách, vlašťovkách a téměř při všech zpěvavých a tažných ptácích, ježto všechna tato zvířata živí se hlavně myšmi nebo hmyzem a tudíž jsou na prospěch rolnictví i zelinářství.

2. Naproti tomu dovoleno jest chytati, usmrcovati a prodávati skodlivá zvířata, pokud nejsou honebními zákony vyhražena osobám k honbě oprávněným.

3. Zemské zákony vypočítávají ony druhy ptáků, jichž vejce vybírati a hnízda jich ničiti smí zřízenci honební, a sice jest tomu tak při všech druzích orlů a sokolů, supů, výrů, sojek, krahujců a j.

4. Jisté druhy ptactva dovoleno jest chytati a usmrcovati jen mimo dobu páření. Sem patří věžní sokol, čejky, stehlíci, čížek, vrabec domácí a polní atd. Než i chytání a zabíjení těchto ptáků dovoleno jest jen s písemným přivolením představenstva obce a za souhlasu držitele pozemků — v Čechách pak potřebí jest též souhlasu osoby k honbě oprávněné. V některých zemích — jako ku př. v Istrii — dává toto povolení politický úřad na dobu jednoho roku, a to přísně přihlédaje k tomu, zda vzhledem k poměrům práce polní připustiti lze chytání ptactva.

5. Zapověděno jest dále takto chytati, pokud se týká, chytati těmito prostředky: s použitím léčí nebo vábících ptáků z druhů ad 1. svrchu naznačených, chytání pomocí sítí nalíčených v nízkých (živých) plotech nebo křovinách, pomocí lepkavých látek (ptačí lep, lepkavé pruty atd.), v Istrii mimo to zapověděno jest chytati ptáky do sítí nebo do oka, v Tyrolsku chytati se nesmí ptactvo do rychlokruhů, v Gorici a Gradišce do sítí jakéhokoli druhu, ve Slezsku pak zapověděno jest chytati ptactvo příklopy nebo do vodních příkopů.

III. Řízení trestní.

Přestupky těchto nařízení má právo potrestati představený obce se dvěma obecními radními peněžitou pokutou od 1 do 10 zl. a opětuje-li vinník činnost svou, až do 20 zl., po případě trestem vězení od 12 hodin do 4 dnů (v Istrii 48 hodin, v Tyrolsku až do 8 dnů). Mimo to zabaviti jest chytací náčiní i chycená zvířata a propustiti je na svobodu, pokud jsou živá.

IV. Úřední dohled.

Právo dohledu přísluší:

1. obcím;

2. v Čechách přísluší okresnímu výboru bdíti nad tím, aby dotyčných zákonných ustanovení představenstva obcí pilně šetřila. Okresní výbor má zejména pečovati o to, aby zákon na ochranu ptactva každoročně dvakráte, v prosinci a v březnu, byl představenstvem obcí v obcích vyhlášen způsobem v místě obvyklým. Zanedbá-li obecní představený povinností v tomto zákoně vyznačených, potrestán bude od politického úřadu trestem pořádkovým od 10—20 zl. ve prospěch fondu zemědělského.

3. Četnictvo, personál lesní, honební a hlídači polní, dále všechny veřejné orgány dozorčí jsou povinny oznámiti každý přestupek zákonů na ochranu ptactva představeným obce.

4. Odvolání z odepření přivolení ku chytání ptactva nebo z podmínek připojených ku povolení podati sluší k politické vládě zemské a v další instanci k ministerstvu orby, odvolání z trestního nálezu však podati jest k politickému úřadu okresnímu. (Odvolání ze dvou souhlasných nálezů se v Rakousku nepřipouští.)

5. Učitelé škol národních jsou povinni poučovati mládež školní o škodlivých následcích vybírání hnízd, chytání a usmrcování užitečných ptáků a předvésti jí zvlášť každého roku před pářením zákonná ustanovení na ochranu těchto ptáků vydaná a zabrániti dotyčným přestupkům, pokud to jest v jich moci.

6. K účelům vědeckým může politický úřad zemský dopustiti výjimky z uvedených ustanovení zákonných.

V. Co se týče otázky okupace (zmocnění se) škodlivých ptáků bez pána jsoucích, dopouští se okupace tato předkem, jak z citovaných zákonů zemských na jevo jde, držiteli pozemku na jeho pozemku, kdežto ve příčině okupace těchto zvířat na veřejné půdě průchod mají všeobecné zásady právní; i může si zvířat takových osvojiti kdokoli.

Půjčka.

I. Pojem a právní povaha.

Půjčka vzniká, když jedna osoba odevzdá osobě druhé věc k bezplatnému užívání na určitou dobu a tato se zavazuje ji vrátiti po uplynutí této doby. Odevzdatele nazývá zákon »Verleiher« (půjčitel) §§ 976, 977 o. o. z.), příjemce »Entlehner« (vypůjčitel), odevzdanou věc »entlehnte«, »verlehnte Sache« neb »Lehnstück«. Půjčka vznikne teprve odevzdáním věci, je tudíž kontraktem reálním. Smlouva, kterou někdo slibuje věc druhému půjčiti, aniž mu ji současně odevzdá, není ještě půjčkou, nýbrž pactum de commodando, již posuzovati sluší dle § 936 o. z. o. Tím, že vypůjčitel je oprávněn věci po určitou dobu užívati a půjčitel zavázán mu ji po tuto dobu ponechati, liší se půjčka od výprosy (precarium) (viz tento čl.). Od smlouvy nájemní liší se půjčka tím, že se užívání bezplatně přenechává, a od zápůjčky tím, že vypůjčitel je oprávněn věci jen užívati a povinen věc in specie vrátiti.

II. Předmět.

Předmětem půjčky mohou býti věci hmotné, movité i nemovité; dále věci nehmotné, práva (srj. § 1093 o. z. o.), tato ovšem jen potud, pokud trvalé užívání připouštějí a nejsou právy čistě osobními (o tom zvl. Schey, Obligationsverhältnisse I., 2 sešit § 27). Praví-li § 971 o. z. o., že předmětem půjčky mohou býti jen věci nezužívatelné, nesmí se to vzíti do slova, tím řečeno je pouze tolik, jak vyplývá z § 972 a 959 o. z. o., že věci, které byvše užity způsobem obyčejným se konsumují a zanikají a které tudíž in specie vráceny býti nemohou, nejsou předmětem půjčky, mohou však dle toho býti předmětem zápůjčky věci zužívatelné a zastupitelné, pokud se jich má upotřebiti k jinému než obyčejnému užívání takže vrácení jich po skončeném užívání je možné, tak na př. lze půjčiti, cenné papíry ku zřízení kauce (roz. nejv. dv. sb. s. »Gl. U.« č. 3476, 6847, 5816, jinak roz. sb. »Gl. U.« č. 1608).

III. Práva a povinnosti smluvníků.

A. vypůjčitele:

1. Půjčka uzavírá se z pravidla jedině v zájmu, k užitku a ve prospěch vypůjčitele. Vypůjčitel je tudíž podstatně oprávněným, půjčitel podstatně zavázaným. Vypůjčitel je oprávněn věci půjčené užívati, nikoliv ji však zužiti; směl-li by věci zužiti, není to již půjčka, nýbrž zápůjčka (arg. § 959 o. z. o.).

2. Vypůjčitel nenabývá ani vlastnictví ani držení věci vypůjčené, nýbrž jen práva užívacího (srj. § 958 o. z. o.), on je jen detentorem